

Reklo bi se da je bio visok čovek, po običaju nosio je brkove, a na glavi leti šešir, a po zimi obavezno astrahansku šubaru. Malo je delovao pogrbljeno, ali je to bilo vezano kako uz godine, tako i od svega proživljenoga. Ne sećam se kada se je prihvatio službe, ali znam da je kroz čitavo moje detinjstvo baš on bio zvonar. Deda Đuro sa familijom tj. svojom ženom Suzanom koju smo svi zvali baba Suzi, sinom Števom, snahom Rezom i unucima Marijom i Ivom, živio je nekada u ulici Matije Gupca u frtalju između Nadelske i Zimske, na levoj strani kad bi se išlo od centra. Kada mu je ćerka Sofija, koja je bila udata kod Jambega, za svojom decom Pavlom i Lelom otišla u Nemačku i kada je Jambegova kuća ostala prazna, Radočajevi su svoju kuću prodali i preselili se u Jambegovu u ulici Petra Drapšina. Zvonarnička služba iako na prvi pogled izgleda jednostavno, ipak je zahtevna i odgovorna. Odgovornost je bila to veća, jer se u to doba zvonilo na ruke tj. potezanjem konopaca, a većini stanovništva zvonjava je pokazivala i tačno vreme i zvonaru se nije smelo dogoditi da urani ili zakasni sa zvonjavom. Pored redovne zvonjave ujutru, u podne i uveče, zvonilo se i u drugim prilikama kada je zvonjavom trebalo nešto da se objavi. Zbog zahtevnosti službe deda Đuro i baba Suzi prestali su da se bave poljoprivredom i to prepustili sinu i snahi, a oni su se posvetili isključivo zvonarničkim poslovima. Osim samog zvonjenja, deda Đuro i baba Suzi uređivali su samu crkvu. Povremeno je trebalo unutrašnjost crkve počistiti, pobrisati po skamijama prašinu i pokupiti paučinu, presvući čaršave (oltarnike) na oltarima, jer je svako doba u crkvenoj godini zahtevalo svoju boju i nosilo neku svoju simboliku, brinuti se o svećama i cveću. U božićno vreme, po običaju brinuo se i da se okite jelke u crkvi i da crkva svečano izgleda, a kad je sve to prošlo i kad su se jelke raskitile, sva deca koja su na taj dan bila u crkvi, dobila su salon bombone jer ih je deda Đuro pravilno raspodelio. Zime su bile nezgodne. Naročito one sa puno snega. Prvo je trebalo isprti od kuće do crkve, odzvoniti "Zdravamariju", a potom očistiti sneg sve od škole pa do ćoška. Deda Đuro je bio i u neku ruku učitelj nama deci koji smo kao ministranti služili sveštenika kod oltara. Učio nas je pravilnom ponašanju, kako u samoj crkvi tako i kod samog oltara, a u doba dok je služba još bila na latinskom jeziku i pravilno odgovarati na sveštenikove molitve. Deda Đuro nas je učio i pravilnom kretanju i rasporedu u procesijama pa i ostalim aktivnostima u crkvi i oko crkve. U slučaju nečije smrti, vrlo brzo je znao da organizuje nas decu, kako za samu zvonjavu, tako i za pratnju svešteniku prilikom obreda pokopa. Rado smo se odazivali njegovom pozivu. U neku ruku bila nam je to čast, a u drugu, uvek smo i nešto zaradili, bar za sladoled kod baba Kate. Kao dete bio sam zaljubljenik u zvona i zvonjavu. Kako sam većinu detinjstva proveo kod Brajca, svakodnevno sam čekao deda Đuru kad ide da zvoni u podne, da umesto njega odzvonim. Naročito zbog toga što se podne zvonilo velikim zvonom, a taj osećaj je bio poseban, zaljuljati ga i zazvoniti. Mislim da je deda Đuro zašao skoro u svaku kuću u Starčevu, bar onu katoličku, jer po običaju, nakon praznika Sv. Tri Kralja, ide se u posvetu kuća. Kao zvonar, pratio je sveštenika i na svakoj kapiji ili kapidžiku kod ulaza u dvorište zvonio bi malim ryčnim zvonom na drvenoj ručki i zvonjavom najavljuvao dolazak sveštenika. Po obavljenoj poseti kuće na svakim vratima bi kredom napisao brojke koje su označavale godinu i početna slova imena Sv. Tri Kralja. Rukopis mu je bio karakterističan, ali lep, tako da je taj natpis bio skoro kao ukras na vratima. Dolaskom časnih sestara, a i već zbog godina, deda Đuro je polako napuštao služu zvonara, pa i ostale poslove koji su u službu bili uključeni. No uvek bi ga se moglo sresti u crkvi, kao običnog vernika, ali je i nadalje svojim savetima uvek bio na usluzi. Kao što svemu dođe kraj, tako je i sve nas napustio deda Đuro. Nadam se da su ga Starčevci, a zvonari naslednici zvonjavom dostojno otpratili na večno

O STARČEVCIMA - Đuro Radočaj - zvonar

Napisao Vinko Rukavina
utorak, 08 jul 2014 12:16

počivalište.